

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец октомври 2013г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец октомври 2013г. е **255**. Сигналите в категория храни са най-много – **203**, за фуражи – **24**, а за материали в контакт с храни – **28** (фиг.1).



Фиг.1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – **50** които се разпределят в следните категории:

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 7 нотификации: *Salmonella spp.* в охладено чоризо от Испания; **недекларирана соя** в пастет от Полша; *Listeria monocytogenes* в охладен бекон от Германия; *Salmonella spp.* в охладено месо от Германия; *Listeria monocytogenes* в сухи колбаси от Франция; *shigatoxin* продуцираща *Esherichia Coli* в замразени еленски пържоли от Австрия; *Salmonella Typhimurium* в замразени говежди бургери от Германия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 7 нотификации: голям брой *Escherichia coli* в охладени живи миди от Франция; *Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) toxins-okadaic acid* в живи миди от Испания (5); *Salmonella spp.* в замразени сварени миди от Виетнам;

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: **живак** в замразено филе от риба меч от Виетнам и Испания (2); **хистамин** в замразена риба тон от Холандия; **живак** в

замразена риба тон от Испания; *Listeria monocytogenes* в охладена пушена съомга от Ирландия;

Птиче месо и продукти – 5 нотификации: *Salmonella spp.* в замразено мариновано пилешко филе от Холандия; *Salmonella Typhimurium* в замразени пилешки бутчета от Бразилия; *Salmonella Enteritidis* в цяло замразено пиле от Полша; **недекларирана соя** в пилешки пастет от Полша (2);

Плодове и зеленчуци – 5 нотификации: **вирус на хепатит А** в замразени къпини от Румъния; **вирус на хепатит А** в замразен горски микс от плодове от Босна и Херцеговина и Италия; **кадмий** в целина от Полша; **високо ниво на радиоактивност** в замразена гъба пачи крак от Украйна;

Зърнени продукти и тестени изделия – 5 нотификации: **следи от мляко** в шоколадови бисквити от Франция и Германия; **метални фрагменти** в кексчета от Норвегия; **aflatoxins (B1)** в ориз басмати от Пакистан; **недеклариран фъстък** в бисквити от Полша;

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в краве сирене от Франция; *Salmonella spp.* в овче сирене от Франция; *Salmonella Enteritidis* в краве сирене от Чехия;

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: **aflatoxins (B1)** във фъстъчен десерт от Украйна; **следи от фъстъци** в смлени бадеми от Холандия; **aflatoxins (B1)** във фъстъци от Мадагаскар;

Супи, бульони, сосове и подправки – 2 нотификации: **дървени фрагменти** в лютеница от Босна и Херцеговина; **пластмасови фрагменти** в сос за готвене от Великобритания;

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: **миграция на първични ароматни амини** от пластмасови щипки за салати от Китай; **миграция на формалдехид** от пластмасова купа от Унгария; **миграция на олово** от керамични чаши от Полша;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – една нотификация: **арсен и олово** в хранителна добавка от Германия;

Готови ястия и закуски – 1 нотификация за **недекларирана риба** в охладена лазаня от Белгия;

Фуражни суровини – 1 нотификация за **диоксини** в соево брашно от Индия;

Комбинирани фуражи – 1 нотификация за **високо съдържание на селен и кобалт** в пълноценни фуражи за свине от Холандия;

Нотификации за недопуснат внос – 133 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 34 нотификации: **aflatoxins (B1)** в сушени смокини от Турция (5); *Salmonella spp.* в листа от бетел от Бангладеш (5) и Индия; **форметанат** в пресни чушки от Турция (2); **екскременти от насекоми** в стафиди от Китай; **dichlorvos** в сушен боб от Нигерия; **methomyl** в пресни чушки от Турция; **carbofuran** и **3-hydroxycarbofuran** в сушени гъби от Китай; **chlorpyrifos** във фасул в шушулка от Кения; **chlorpyrifos** в пресни краставици от Македония (2); **неточен здравен сертификат(и)** при прясна бамя от Индия; **разваляне** на тъмно червен сушен боб от Русия; **твърде високо съдържание на sulphite** в сушени кайсии от Турция; **acetamiprid** в нар от Турция; **ochratoxin A** в сушени смокини от Турция; **fenitrothion** в сушен боб от Аржентина (2); **propoxur** в сушен сметанов боб (*Phaseolus vulgaris*) от Етиопия; **triadimenol** и **triadimefon** в *Eddoe (Colocasia esculentia)* от Коста Рика; **chlorpyrifos-ethyl** в пикантни зелени маслини от Мароко; **dimethoate** в грах в шушулки от Кения; **imazalil** в портокали от Египет; **неузрешено използване на оцветител E 102 – tartrazine** в кисели репички от Китай; **carbendazim** и **flusilazole** в китайско броколи от Китай;

Ядки, продукти от ядки и семена – 24 нотификации: екскременти от насекоми в бланширани фъстъци от Аржентина; *aflatoxins (B1)* в шам-фъстък от Иран, Турция и Сирия; липса на идентификационен код (без номер на пратката за опаковане) в лешници от Турция; *aflatoxins (B1)* във фъстъци от САЩ, Индия (2), Мозамбик, Китай (3) и Аржентина; фъстъци, заразени с плесени от Китай (2); липса на здравен сертификат(и) за фъстъчени закуски от Индия и Китай; *aflatoxins (B1)* в шам-фъстък от Турция; липса на здравен сертификат(и) в печени фъстъци от Индия; *aflatoxins* в обелени бадеми от Австралия; *aflatoxins (B1)* във фъстъчено масло от Бенин и Индия; неточен здравен сертификат за пикантни печени фъстъци от Индия; *aflatoxins (B1)* в лешници от Турция;

Материали в контакт с храни – 24 нотификации: високо ниво на обща миграция от латексови ръкавици от Малайзия; високо ниво на обща миграция от прибори за хранене от Тайланд; миграция на формалдехид и високо ниво на обща миграция на меламин в чаши от Китай; липса на здравен сертификат(и) за кухненски прибори от Китай; миграция на никел от решетки за фурни от Китай (2); високо ниво на обща миграция от найлонови лъжички от Китай; миграция на хром от чаен прибор от Хонг Конг; миграция на хром, никел и манган от неръждаеми ножове, сатъри и ножици от Китай; миграция на никел и манган от печки от Турция; миграция на формалдехид от меламинови чаши и чинии от Китай (3); миграция на никел от кафеварки от Индия; миграция на хром от кухненски прибори от Китай; липса на здравен сертификат(и) за различни прибори и съдове от Китай; миграция на олово от чашки от Китай (3); миграция на първични ароматни амини от шпакли и лъжици от Хонг Конг (2); миграция на никел от кана за кафе от Индия; миграция на манган от кухненски прибори от Китай; миграция на хром, никел и манган от електрически печки от Китай;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 6 нотификации: *shigatoxin* продуцираща *Esherichia Coli* в замразено обезкостено говеждо месо от Бразилия (2) и Аржентина; *shigatoxin* продуцираща *Esherichia Coli* в замразено дивечово месо от Намибия (2); неправилно етикетиране на замразено овче месо от Чили;

Фуражни суровини – 6 нотификации: разваляне на маслодайни семена от Китай; *Salmonella spp.* в соево брашно от Аржентина (2); палмово брашно от Гана заразено с плесени; *Salmonella spp.* в рибно брашно от ЮАР; *Salmonella spp.* в храна за животни от Нова Зеландия;

Птиче месо и продукти – 5 нотификации: *Salmonella spp.* в замразено пилешко месо от Бразилия (2); *Salmonella Agona* в замразено пилешко месо от Бразилия (2); *clonidine* в пилешко месо от Турция;

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: паразитно заразяване с *Anisakis* на риба (*Lepidopus caudatus*) от Мароко; неподходящи органолептични характеристики на мерлуза от ЮАР; влошен температурен контрол на замразена риба минтай (*Theragra chalcogramma*) от САЩ; хистамин в риба (*Katsuwonus/Euthynnus pelamis*) от Виетнам; живак в замразена риба меч от Виетнам;

Други хранителни продукти, смесени – 5 нотификации: липса на здравен сертификат(и) в оризови крекери с водорасли от Китай (2); високо съдържание на оцветител *E 110 - Sunset Yellow FCF* в доматиен сос (с миди) от Мексико; високо съдържание на оцветител *E 160d – lycopene* в кокосово мляко; неразрешено ползване на оцветители *E 150 - caramel* и на *E 202 – potassium sorbate* в семена от тапиока от Тайван;

Билки и подправки – 4 нотификации: липса на здравен сертификат(и) за термично обработени листа от къри от Индия; *Salmonella Brunei* в пресни листа от кориандър от Тайланд; висок брой на *Enterobacteriaceae* в сух магданоз от Египет; *aflatoxins (B1)* в люто къри на прах от Шри Ланка;

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 3 нотификации: за *fipronil* в зелен чай от Китай; *esfenvalerate* и *imidacloprid* в черен чай от Китай; *acetamiprid*, *imidacloprid* и *fipronil* в зелен чай от Мароко; *triaxophos* в чай от Индия;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: *Bacillus cereus enterotoxigenic* в хранителна добавка от САЩ и Индия; **неразрешени съставки** (*Areca catechu*; *Mucuna pruriens*; *Sida cordifolia*) в хранителна добавка от Индия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: висок брой *Escherichia coli* в замразени миди от Турция; **опит за нелегален внос** на замразени миди от Перу;

Зърнени продукти и тестени изделия – 2 нотификации: *ochratoxin A* в каша от елда от Русия; **неоторизирана хранителна добавка E 927a – azodicarbonamide** в *panettone* (сладкиш наподобяващ козунак) от Перу;

Хранителни добавки и ароматизанти – 2 нотификации: високо съдържание на **оцветител E 110 - Sunset Yellow FCF** в яйчен крем на прах от Пакистан; *pentachlorophenol* в гуаран от Индия;

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: *Salmonella spp.* в кучешки зальгалки от Индия; **неточен здравен сертификат** в храна за риби от Китай;

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация за липса на здравен сертификат(и) за мед от Молдова;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за влошен температурен контрол на замразени опашки от омари от САЩ;

Готови ястия и закуски – 1 нотификация за високо съдържание на **алуминий** в сладка картофена юфка от Китай;

Безалкохолни напитки – 1 нотификация за **неоторизирано използване** на оцветител *E 110 – Sunset Yellow FCF* в безалкохолна напитка от Нигерия;

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация за **кадмий** в замразена сепия от Йемен;

Нотификации за насочване на вниманието – 45 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти – 9 нотификации: *Salmonella Enteritidis* в охладени пилешко месо от Полша (6); *Campylobacter* в охладени пилешки бутчета от Полша; *Campylobacter jejuni* в охладено цяло пиле от Германия; *Salmonella Infantis* в охладено пилешко месо от Италия;

Фуражни суровини – 7 нотификации: наличие на ДНК от **преживни животни** в свински хемоглобин на прах от Белгия; *aflatoxins (B1)* в царевича от Унгария; **нерегламентирано** рибно брашно от Мароко; *polychlorobiphenyls* и **високо ниво** *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Испания; *Salmonella Oranienburg* в соево брашно от Италия; *Salmonella spp.* в соево брашно от Аржентина; *Salmonella Tennessee* в рапица от Хърватска;

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: *carbon monoxide treatment* на риба тон от Испания (2); *Listeria monocytogenes* в замразена пушена съомга от Естония (2); *histamine* в риба тон от Испания; **живак** в охладена вакуумирана риба тон от Китай;

Двучерупчести, мекотели и продукти от тях – 5 нотификации: *Salmonella spp.* в миди от Виетнам и Италия; **висок брой** *Escherichia coli* в миди от Гърция и Испания; **Azaspiracid Shellfish Poisoning (AZP) toxins – azaspiracid** в миди от Ирландия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: *Salmonella Typhimurium* в охладено свинско филе от Германия (2); *Salmonella spp.* и *Salmonella Typhimurium* в охладено вакуумирано свинско месо от Германия;

недеклариран оцветител *E 129 - Allura Red AC* в охладени варено пушени свински колбаси от Румъния;

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: *carbendazim* в пресни гъби от Полша; *ochratoxin A* в сушени смокини от Турция; *carbendazim* в пресен драконов плод (*nutay*) от Виетнам;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: неоторизирана нова хранителна съставка *Hoodia Gordonii* в хранителна добавка от Великобритания; високо съдържание на оцветител *E 110 - Sunset Yellow* в капсули бета каротин от Китай;

Мед и пчелно млечице – 2 нотификации: *permethrin* и *allethrin* в кестенов мед от Хърватска; *sulfonamide* и *sulfadimidine* в мед от Молдова;

Билки и подправки – 2 нотификации: *Salmonella Mbandaka* в сладък пипер от Испания; *Salmonella Lexington* в сладък босилек от Лаос;

Зърнени продукти и тестени изделия – 2 нотификации: метални фрагменти в оризово царевична вафла от Сърбия; *aflatoxins (B1)* и *fumonisin* в бяла царевичка от Сърбия;

Готови ястия и закуски – 1 нотификация за недекларирани скариси и яйце в лютеница от Великобритания;

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация за *aflatoxins (B1)* във фъстъци от Бразилия;

Фуражни премикси – 1 нотификация за *enrofloxacin* във фуражни премикси от Полша;

Нотификации за проследяване – 27 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Други хранителни продукти, смесени – 4 нотификации: *chloramphenicol* в папая на прах от Конго (2); *chloramphenicol* в производството на хляб от Белгия и в амилазен ензим от Индия;

Фуражни суровини – 3 нотификации: фрагменти от кости от сухоземни животни в сушена свинска кръв от Германия; наличие на ДНК на преживни животни в комбиниран фураж от Литва; фрагменти от кости от сухоземни животни в рибно брашно от Холандия;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: неоторизирани нови хранителни съставки – *Cistanche* и *Epimedium* в хранителна добавка от Латвия; *synephrine* в хранителна добавка, съдържаща кофеин от Белгия; неразрешено пускане на пазара (*Бабини зъби*) на хранителна добавка от Великобритания;

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: *fenitrothion* в круши от Южна Корея; влошени хранително вкусови характеристики на борови ядки от Китай; високо съдържание на *sulphite* в сушени ябълки на шайби от Китай;

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: наличие на ДНК от преживни животни в комбинирани фуражи и в протеинов концентрат за крави от Литва;

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: увредени опаковки от сардини в марината от Хърватска; аномална миризма на консервирана цаца от Латвия;

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: нелицензирано облъчване на варени опашки от раци от Дания (2);

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: високо съдържание на *DINP – di-isononyl phthalate* в капачки от буркани от Шри Ланка; миграция на формалдехид от меламинови чаши от Китай;

Зърнени продукти и тестени изделия – 1 нотификация за метални фрагменти в зърнени закуски от Великобритания;

Сладкарски изделия – 1 нотификация за лоша миризма на бисквити от Полша;

Безалкохолни напитки – 1 нотификация за високо съдържание на *sulphite* в биологична газирана ябълкова напитка от Швеция;

Храни за домашни любимци – 1 нотификация за чуждо тяло (мухи) в консервирана кучешка храна от Германия;

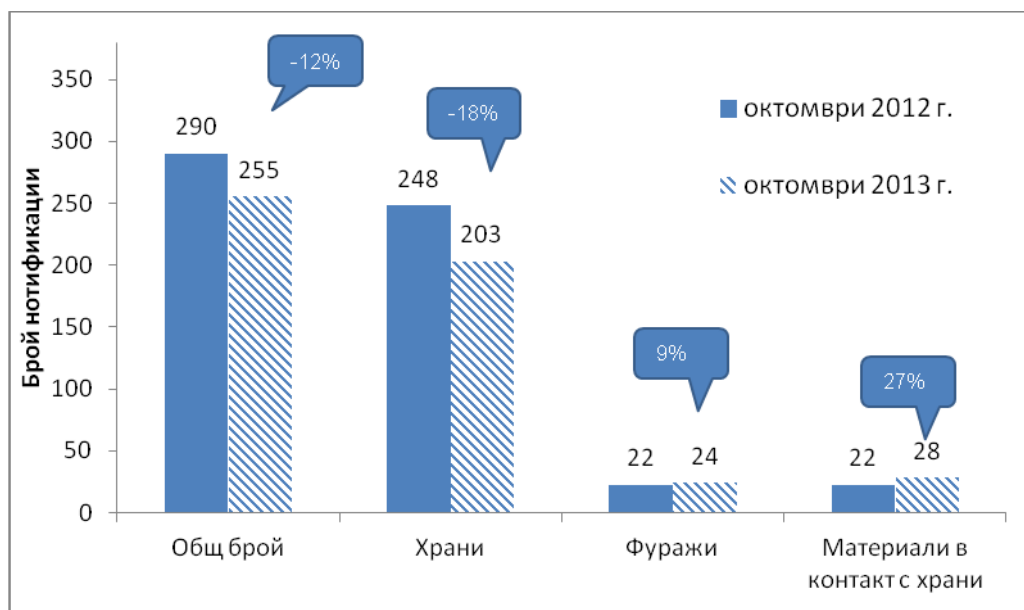
Какао и продукти от какао, кафе и чай – 1 нотификация за *carbendazim*, *metalaxyl*, *acetamiprid*, *dimethomorph* и *imidacloprid* в чай за отслабване от Китай;

Птиче месо и продукти – 1 нотификация за неподходящи органолептични характеристики в замразен патешки дроб от Унгария;

Анализ на тенденциите:

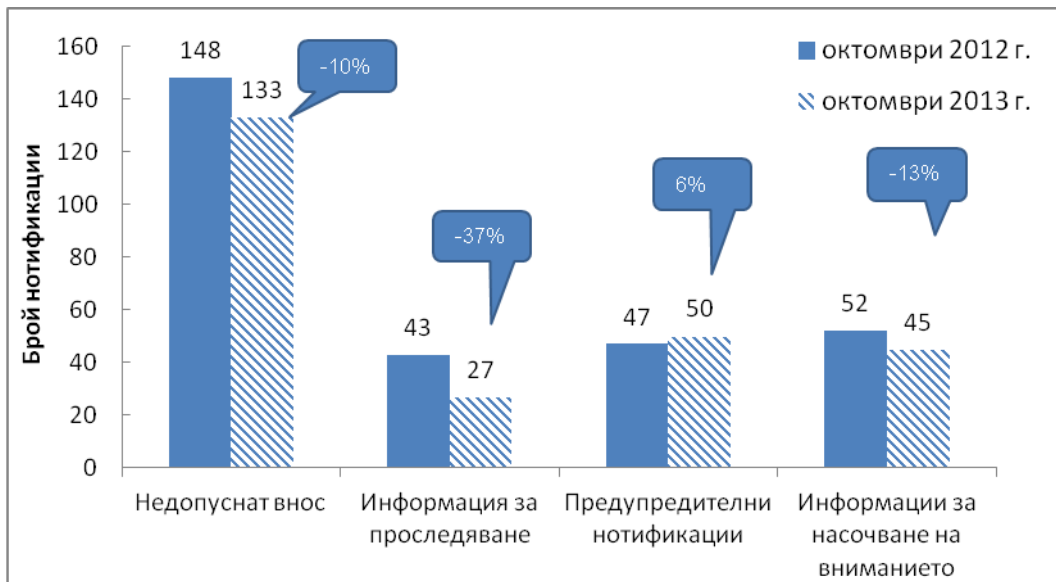
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2012г. – общо и по групи за м. октомври 2012г. и м. октомври 2013г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има спад на броя на нотификации за храни с 18%, забелязва се спад и в общият брой нотификации с 12% и увеличение в нотификациите, свързани с фуражи с 9% и увеличение при материали в контакт с храни с 27%.



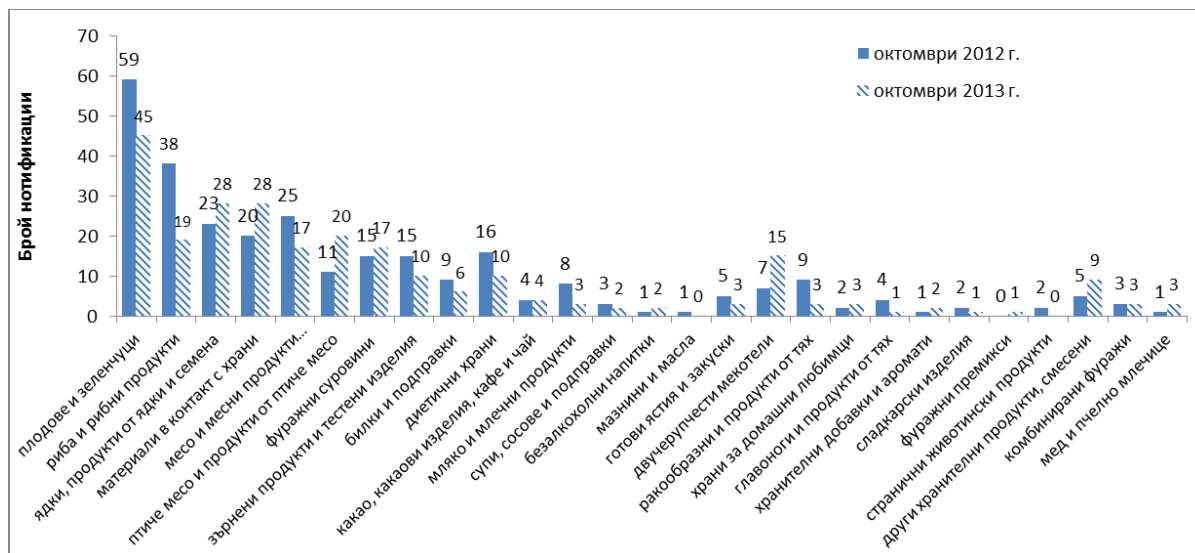
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. октомври 2012г. и м. октомври 2013г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос, но като цяло разпределението в групите е почти еднакво. Наблюдава се спад в броя на нотификациите, свързани с недопуснат внос с 10%, също така се наблюдава спад и при нотификациите, свързани с информации за насочване на вниманието с 13%. Забелязва се видимо намаляване на броя нотификации свързани с информация за проследяване с 37%, а при предупредителните нотификации се забелязва увеличение на нотификациите с 6%.



Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид.

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено завишение на броя нотификации през месец октомври 2013г. се наблюдава в категорията „двучерупчести и мекотели“ (увеличение с 114% спрямо същият период от 2012г.). Прави впечатление увеличаване на броя нотификации в групите на “птиче месо и продукти от птиче месо” (увеличение с 82% спрямо същият период от 2012г.) и в “други хранителни продукти, смесени” (увеличение с 80% спрямо същият период от 2012г.). В следните категории се наблюдава съществено намаляване на броя нотификации: мазнини и масла – с 100%; главоноги и продукти от тях – със 75%; ракообразни и продукти от тях – с 67%; мляко и млечни продукти – с 63%; риба и рибни продукти – с 50%.



Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците октомври 2012г. и октомври 2013г. може да се направи извод, че съществува тенденция за общо намаляване на броя нотификации по някои основни групи храни – месо и месни продукти, зърнени продукти и тестени изделия, диетични храни, готови предястия, зърнени продукти и супи сосове и подправки. Забелязва се увеличение на броя нотификации при

внос на ядки и продукти от ядки и семена, материали в контакт с храни, храни за домашни любимци, хранителни добавки и аромати и в мед и пчелно млечице.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвил:

Светослав Кръстев – младши специалист в дирекция „НСМОРПР“
22.11.2013г.